

FALKENBERG

Kommunstyrelseförvaltningen
Stadsbyggnadskontoret
Daniel Helsing

Beslutsförslag

2015-03-26

God havsmiljö 2020 - remiss om åtgärdsprogram för havsmiljön. KS 2015-39

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

- 1 Att anta bifogad skrivelse som kommunens svar på Havs- och vattenmyndighetens remiss
- 2 Att uppdra åt vattendirektivsgruppen att samordna kommunens arbete med åtgärder och rapportering enligt Åtgärdsprogram för havsmiljön

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse 2015-03-09. Havs- och vattenmyndighetens remiss finns i sin helhet på <https://www.havochvatten.se/hav/uppdrag--kontakt/vart-uppdrag/remisser-fran-hav/remisser/2014-11-07-remiss-atgardsprogram-for-havsmiljon.html> . Sammanfattning samt kortfattad sammanställning över föreslagna åtgärder bifogas.

Sammanfattning av ärendet

Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram ett förslag på åtgärdsprogram för att nå miljökvalitetsnormerna för havsmiljön (God miljöstatus). Miljökvalitetsnormerna och åtgärdsprogrammet är en del av genomförandet av havsmiljödirektivet. Totalt föreslås 33 åtgärder till en beräknad kostnad på 4 miljarder kronor under 2016-2021. Tillförsel av näringsämnen, uttag av arter genom fiske samt tillförsel av farliga ämnen är de belastningar som bedömts påverka miljötillståndet i svenska havsområden mest. Den samhällsekonomiska nyttan av genomförandet av åtgärdsprogrammet, beräknad till över 200 miljarder kronor, bedöms överstiga kostnaderna.

Två åtgärder är särskilt relevanta för kommunen. ”Kommunerna 1” innebär att kommunerna vid revidering av de kommunala avfallsplanerna ska identifiera och belysa hur avfallshanteringen kan bidra till att minska uppkomsten av marint skräp samt sätta upp målsättningar för ett sådant arbete. ”Naturvårdsverket 5” innebär att Naturvårdsverket ska identifiera de ämnen som kan förekomma i utgående vatten från avloppsreningsverk i sådana halter att de riskerar att påverka havsmiljön negativt samt utifrån resultaten utreda behov av utsläppskrav. Vidare behöver Naturvårdsverket ta fram vägledning riktad till prövnings- och tillsynsmyndigheter gällande bedömning av risker för påverkan och effekter samt behov av åtgärder i syfte att reducera utsläppen av farliga ämnen från

avloppsreningsverk. Vidare finns en åtgärd som innebär att kommunerna ska rapportera åtgärder som vidtas.

Ekonomi

Kostnaderna på varje enskild kommun är inte beräknade men vid fullt genomförande beräknas kostnaderna för kommunerna bli ungefär 500 miljoner under perioden. Till det kommer ca 2 miljarder som belastar hushållen i Sverige genom ökade VA-avgifter. Kostnader för Falkenbergs kommun och dess invånare kan bli relativt låga om man endast ser till den direkta åtgärden att komplettera avfallsplanen med underlag om marint skräp. Om åtgärdsprogrammet i förlängningen innebär t ex en kraftigt utökad strandstädning eller andra åtgärder för att minska uppkomsten av marint skräp samt att det dessutom införs krav på rening av farliga ämnen i kommunens avloppsreningsverk stiger kostnaderna mycket snabbt.

Övervägande

God miljöstatus i våra havsområden är av stort värde för Falkenbergs kommun. Boendekvalitet, rekreation, turism och näringsliv är områden som är betjänta av fungerande havsekosystem. De samhällsekonomiska effekterna är mycket positiva vid ett genomförande av åtgärdsprogrammet. Mot bakgrund av detta är åtgärdena välkomna. Den övergripande frågan som kvarstår är finansieringen av åtgärdena.

Beslutet expedieras till:

Havs- och vattenmyndigheten (I wordformat med e-post till havochvatten@havochvatten.se, Ange diarienummer 3563-14 i ärendemening.)

FALKENBERG

Kommunstyrelseförvaltningen
Stadsbyggnadskontoret
Daniel Helsing
0346-886225
daniel.helsing@falkenberg.se

Tjänsteskrivelse

Datum

2015-03-31

Er ref: 3563-14

Vår ref: KS2015-39

Havs- och vattenmyndigheten

God havsmiljö 2020 - remiss om åtgärdsprogram för havsmiljön

Falkenbergs kommun har fått möjlighet att svara på remissen God havsmiljö 2020, åtgärdsprogram för havsmiljön.

Övergripande synpunkter

Havet och hur havet mår är en viktig fråga för Falkenbergs kommun. Som kustkommun är havet otroligt viktigt för boendekvalitet, rekreation, turism och näringsliv mm. Därför välkomnar Falkenbergs kommun det samlade grepp som havs- och vattenmyndigheten tar i Åtgärdsprogram för havsmiljön, både vad gäller kunskapsuppbyggnad och vad gäller åtgärder för att nå miljökvalitetsnormen God miljöstatus i våra havsområden.

Finansiering

Den viktigaste frågan inför genomförandet av åtgärdsprogrammet är finansieringen. Åtgärdsprogrammet beräknas kosta 4 miljarder kronor (kostnader som kan kvantifieras) under programperioden. 50 % av kostnaden beräknas falla på hushållen genom ökade VA-avgifter. Resterande 2 miljarder ska fördelas mellan staten (25 % av totalen), kommuner (ca 15 %) samt yrkesfisket och sjöfarten (ca 10 %). Det är stora investeringar som ska fram under några få år. Att den samhällsekonomiska nytta är stor hjälper inte när kostnaderna för åtgärderna inte tas från antingen de som drar störst nytta av åtgärderna eller från de som orsakar problemen som ska åtgärdas. Det är inte uppenbart att principen om att förorenaren betalar har styrkt förslagen om ansvar för de föreslagna åtgärderna. Det är däremot tydligt att det statliga anslaget för åtgärder för havs- och vattenmiljön inte räcker för att finansiera åtgärdsprogrammet.

Åtgärder som föreslås

Naturvårdsverket 5

De beräknade kostnaderna är som allra störst i en åtgärd som föreslås till Naturvårdsverket men som i förlängningen betalas av hushållen genom VA-avgifter. Naturvårdsverket ska kartlägga farliga ämnen i utgående vatten från avloppsreningsverk samt ta fram en vägledning till tillsynsmyndigheter för bedömning av risker och behov av åtgärder. Kostnaderna för VA-kollektiven uppkommer om krav på rening av farliga ämnen ställs på avloppsreningsverken. Det är svårt att bedöma exakta kostnader för enskilda avloppsreningsverk om krav införs, men klart är att det blir mycket höga kostnader. Falkenbergs kommun vill i det här sammanhanget vara tydlig med att kostnader för införandet av rening av farliga ämnen inte finns budgeterat under åtgärdsperioden.

Att identifiera vilka farliga ämnen som förekommer i utsläppsvatten samt hur de kan påverka havsmiljön är en klok åtgärd, liksom att stötta teknikutvecklingen, både vad gäller effektivitet samt anpassning till olika avloppsreningsverks förhållanden. Att däremot, på kort sikt, ändra kraven på befintliga avloppsreningsverk och flytta över kostnaden på hushållen är inte acceptabelt. Införandet av strängare krav på avloppsreningsverk bör snarare införas successivt och möjligen subventioneras.

Kommunen 1

Förslaget att ta fram underlag rörande marint avfall i de kommunala avfallsplanerna är rimligt. Det är däremot mycket oklart hur ett sådant underlag ska se ut. Det finns ett stort behov av vägledning och åtgärdslistan bör kompletteras med uppdrag till Naturvårdsverket att ta fram sådan vägledning. De kostnader i form av åtgärder som detta leder till är mycket svårt att överblicka. Klart är i alla fall att kostnader förknippade med strandstädning redan idag är höga i många kommuner. Då en stor del av det marina skräpet på stränderna dessutom har internationellt ursprung är det tydligt att kommunerna står för en oproportionerligt stor del av kostnaderna för strandstädning. Det finns ett stort behov av finansiellt stöd till kommunerna för att klara strandstädning. Åtgärden ”Naturvårdsverket 6” bör därför kompletteras med ett uppdrag om att utreda hur ett stödsystem för strandstädning kan utformas och finansieras.

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram ett förslag till Åtgärdsprogram för havsmiljön (ÅPH) för Nordsjön och Östersjön enligt havsmiljöförordningen, som är det svenska genomförandet av EU:s havsmiljödirektiv. Åtgärdsprogrammet för havsmiljön ska ange vilka åtgärder som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för havet ska kunna följas så att god havsmiljö på sikt kan uppnås.

ÅPH följer bestämmelserna i 5 kap. miljöbalken och riktas till myndigheter och kommuner. För varje åtgärd har en ansvarig myndighet utpekats som behöver genomföra åtgärden, i vissa fall med medverkan från andra myndigheter. De flesta åtgärderna är av styrmedelstyp (exempelvis vägledning, utredningar, information, bidrag) som direkt eller indirekt leder till genomförandet av fysiska åtgärder.

Havs- och vattenmyndigheten föreslår 33 åtgärder inom områdena främmande arter, fiskar och skaldjur som påverkas av fiske, övergödning, bestående förändringar av hydrografiska villkor, farliga ämnen, marint avfall, biologisk mångfald, marina skyddade områden samt restaurering.

Tillförsel av näringsämnen, uttag av arter genom fiske samt tillförsel av farliga ämnen är de belastningar som på en övergripande nivå bedömts påverka miljötillståndet i svenska havsområden mest. Potentialen för att minska belastningen är störst för främmande arter och biologisk mångfald. Det finns även stor potential att minska belastningen för fisk och skaldjur som fiskas innanför trälgränsen. Inom ett flertal områden råder kunskapsbrist, vilket gör det svårt att bedöma omfattning och typ av åtgärder som behövs för att nå god miljöstatus samt även att bedöma åtgärdernas kostnader och effekter. Kunskapsförstärkning behövs om vilka de marina naturvärdena är och var de finns t.ex. om marina livsmiljöers utbredning och deras tillstånd.

Genomförande av ÅPH kommer inte att nå hela vägen till god status 2020. Detta beror bl.a. på den långa återställningstid som haven har och även på internationell påverkan t.ex. genom tillförsel av farliga ämnen genom luftdeposition. För att komma åt sådan belastning krävs ett kraftfullt internationellt samarbete.

Den samhällsekonomiska nyttan som kan uppnås om det föreslagna åtgärdsprogrammet genomförs bedöms vida överstiga kostnaderna. Som jämförelse kan nämnas att om god miljöstatus skulle uppnås i Nordsjön och Östersjön till 2020 uppskattas nyttan i form av tillgång på ökade ekosystemtjänster till > 200 miljarder kronor (för perioden 2016–2020). Beräknad kostnad för att genomföra ÅPH uppskattas till ca 4 miljarder kronor under perioden 2016–2021¹. De föreslagna åtgärderna är dock inte tillräckliga för att nå god miljöstatus. Även om konsekvensanalysen innehåller stora osäkerheter är det tydligt att genomförandet av ÅPH kommer att vara en mycket god investering både för miljön och genom de samhällsekonomiska nyttor som genereras i förhållande till kostnaderna.

Arbetet med åtgärdsprogrammet för havsmiljön har skett i samordning med annat miljöarbete. Preciseringarna av flera av de havsrelaterade miljö kvali-

---

¹ Flertalet åtgärder ingår i denna kostnad men några är inte inkluderade p.g.a. bristande kunskapsunderlag.

tetsmålen omfattar krav i havsmiljöförordningen. På så sätt knyts de juridiskt bindande miljökvalitetsnormerna för havsmiljön samman med de politiskt beslutade målen för svenska hav.

Åtgärdsprogrammet för havsmiljön är nära kopplat till vattenförvaltningens åtgärdsprogram, då huvuddelen av de landbaserade åtgärderna gällande övergödning och farliga ämnen återfinns där. De båda åtgärdsprogrammen kompletterar därmed varandra och samarbetet med vattenmyndigheterna, som är ansvariga för framtagandet av åtgärdsprogram för vattenförvaltningen, fortsätter under samrådsprocessen.

Den kommande svenska havsplaneringen kommer att generera en process för att rumsligt planera för verksamheter så att god miljöstatus och en hållbar användning av haven kan uppnås. När åtgärdsprogrammet har tagits fram har hänsyn tagits till att flera föreslagna åtgärder har en rumslig dimension som behöver hanteras i en framtida process för havsplanering.

Arbetet innebär även samarbete med våra grannländer kring åtgärder i den gemensamma havsmiljön, bland annat genom bilaterala samarbeten, inom de regionala havskonventionerna OSPAR och HELCOM samt på EU-nivå.

Framtagandet av ÅPH genomförs under 2014 och 2015. Samråd om föreslaget åtgärdsprogram pågår mellan 1 februari och 30 april. Åtgärdsprogrammet beslutas senast 31 december 2015 och rapporteras därefter till EU-kommissionen. Med start 2016 ska arbetet med att genomföra åtgärderna påbörjas och effekter följas upp.

Åtgärder som behöver vidtas fördelat på myndigheter och kommuner

Åtgärderna i följande kapitel beskriver vad myndigheter och kommuner behöver göra för att miljökvalitetsnormerna för havsmiljön ska kunna följas. Detta stöds av 5 kap. 8 § miljöbalken, i vilket det står att myndigheter och kommuner inom sina ansvarsområden ska vidta de åtgärder som behövs enligt ett åtgärdsprogram.

Åtgärderna bidrar direkt eller indirekt till att nå de förbättringsbehov som utgör skillnaden mellan nuvarande status och miljökvalitetsnormerna. Detta åtgärdsprogram har tagits fram efter samverkan med de myndigheter som berörs. Hur åtgärdsprogrammet tagits fram beskrivs i kapitlet Mer om åtgärdsprogrammet. Åtgärderna ska komplettera och bygga vidare på de åtgärdsprogram som tagits fram av de regionala vattenmyndigheterna med stöd av vattenförvaltningsförordningen³ och även andra pågående eller planerade åtgärder för att förbättra havsmiljön.

Åtgärderna riktade till de nationella myndigheterna redovisas följt av åtgärder riktade mot länsstyrelserna och kommunerna. Hänvisning görs till ytterligare information i faktablad som finns i bilaga 1. I faktabladen finns information om respektive åtgärds motivering, genomförande, kopplingar till andra ramverk samt annan bakgrund som kan behövas för förståelsen av åtgärden.

Åtgärdernas numrering är löpande per myndighet, och ska inte förväxlas med en prioritering utifrån betydelse. Sist i kapitlet finns en sammanfattande tabell som ger överblick över åtgärdsförslagen och vilka myndigheter som berörs.

Åtgärder som behöver genomföras av Havs- och vattenmyndigheten

Åtgärder gällande främmande arter:

- **Havs- och vattenmyndigheten 1:** att ta fram ett pilotprojekt för att utveckla metoder för kontroll och lokal bekämpning av invasiva främmande arter. Se vidare faktablad nr 1.
- **Havs- och vattenmyndigheten 2:** att utveckla tekniskt verktyg för att i ökad grad tillgängliggöra information om främmande arter. Se vidare faktablad nr 2.
- **Havs- och vattenmyndigheten 3:** att utveckla ett nationellt varnings- och responssystem för tidig upptäckt av nya invasiva främmande arter samt beredskapsplaner för hantering av dessa. Se vidare faktablad nr 3.

---

³ Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (vattenförvaltningsförordningen).

Åtgärder gällande fiskar och skaldjur som påverkas av fiske:

- **Havs- och vattenmyndigheten 4:** att införa nya fiskebestämmelser för att freda särskilt hotade kustlekande bestånd innanför trålgränsen i Skagerrak och Kattegatt. Se vidare faktablad nr 5.
- **Havs- och vattenmyndigheten 5:** att införa nya fiskebestämmelser som syftar till att fisket innanför trålgränsen bedrivs mer selektivt i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön. Se vidare faktablad nr 6.
- **Havs- och vattenmyndigheten 6:** att införa fiskebestämmelser som syftar till att minska fisketrycket på kustlevande bestånd innanför trålgränsen i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön som behöver stärkt skydd men som kan fiskas till viss del. Se vidare faktablad nr 7.
- **Havs- och vattenmyndigheten 7:** att utreda var ytterligare fredningsområden bör inrättas i kustområdena, samt inrätta sådana områden. Se vidare faktablad nr 8.
- **Havs- och vattenmyndigheten 8:** att utreda för vilka arter och under vilken tid på året som generella fredningstider bör införas, samt inrätta sådana. Se vidare faktablad nr 9.
- **Havs- och vattenmyndigheten 9:** att anpassa fiskeflottans kapacitet till tillgängliga fiskemöjligheter i vissa flottsegment. Se vidare faktablad nr 10.

Åtgärder gällande övergödning:

- **Havs- och vattenmyndigheten 10:** att utreda möjligheter att påverka den interna näringsbelastningen, lokalt i övergödda vikar och fjärdar samt i egentliga Östersjön. Se vidare faktablad nr 11.

Åtgärder gällande bestående hydrografiska villkor:

- **Havs- och vattenmyndigheten 11:** att med bistånd från Naturvårdsverket ta fram en vägledning kring havsmiljörelaterade miljökonsekvensbeskrivningar. Se vidare faktablad nr 14.

Åtgärder gällande marint avfall:

- **Havs- och vattenmyndigheten 12:** att verka för uppbyggnad av en strategisk och teknisk plattform för att samla in förlorade fiskeredskap och förebygga förlusten av nya. Se vidare faktablad nr 20.
- **Havs- och vattenmyndigheten 13:** att i samverkan med Naturvårdsverket ta fram en riktad nationell informationskampanj till allmänhet och konsumenter om vanligt förekommande skräpföremål i den marina miljön, dess negativa påverkan på miljön samt kopplingen till konsumenternas beteende. Se vidare faktablad nr 21.
- **Havs- och vattenmyndigheten 14:** att stödja initiativ som främjar, organiserar och genomför strandstädning. Se vidare faktablad nr 22.

Åtgärder gällande biologisk mångfald:

- **Havs- och vattenmyndigheten 15:** att ta fram övergripande ramar för nationella åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper i marin miljö samt samordna arbetet nationellt. Se vidare faktablad nr 25.

- **Havs- och vattenmyndigheten 16:** att ta fram kunskapsuppbyggande program för hotade arter och naturtyper i marin miljö samt samordna arbetet nationellt. Se vidare faktablad nr 26.

Åtgärder gällande marina skyddade områden:

- **Havs- och vattenmyndigheten 17:** att utveckla vägledning för vad förvaltningsdokument för marina skyddade områden ska innehålla. Se vidare faktablad nr 27.

Åtgärder gällande restaurering:

- **Havs- och vattenmyndigheten 18:** att med bistånd från Länsstyrelserna, Naturvårdsverket samt Riksantikvarieämbetet ta fram en samordnad åtgärdsstrategi mot fysisk påverkan och för biologisk återställning i kustvattenmiljön. Se vidare faktablad nr 30.
- **Havs- och vattenmyndigheten 19:** att med bistånd från Länsstyrelserna utveckla metoder för ekologisk kompensation och restaurering av marina miljöer. Se vidare faktablad nr 31.

Åtgärd som behöver genomföras av berörda myndigheter och kommuner

- **Myndigheter och kommuner 1:** Myndigheter och kommuner som arbetar med åtgärder i havsmiljön behöver rapportera vilka åtgärder som genomförts och hur dessa påverkar miljö kvalitetsnormerna för havsmiljön. Se vidare faktablad nr 33.

Åtgärder som behöver genomföras av Boverket:

Åtgärder gällande bestående hydrografiska villkor:

- **Boverket 1:** att i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten ta fram en vägledning för kommunal havs- och kustplanering. Se vidare faktablad nr 15.

Åtgärder som behöver genomföras av Jordbruksverket:

Åtgärder gällande övergödning:

- **Jordbruksverket 1:** att utreda möjligheten att finansiellt ersätta netto-upptag av kväve och fosfor ur vattenmiljön genom odling och skörd av blå fånggrödor där det är möjligt i de havsområden som inte uppnår god miljöstatus, samt stimulera tekniker för odling och förädling av så kallade blå fånggrödor. Se vidare faktablad nr 12.
- **Jordbruksverket 2:** att stimulera vattenbrukstekniker som inte innebär nettobelastning i de havsområden som inte uppnår god miljöstatus. Se vidare faktablad nr 13.

Åtgärder som behöver genomföras av Naturvårdsverket:

Åtgärder gällande främmande arter:

- **Naturvårdsverket 1:** att ta fram vägledning riktad till myndigheter, verksamheter och allmänheten i övrigt för hantering och omhändertagande av påväxt på fartygsskrov. Se vidare faktablad nr 4.

Åtgärder gällande farliga ämnen:

- **Naturvårdsverket 2:** att ta fram vägledande metodik för inventering, ansvarsutredning och riskbedömning av förorenade sedimentområden, riktad till tillsynsmyndigheter. Behov av generella riktvärden behöver utredas och regionalt anpassade biologiska sedimenttester behöver tas fram, särskilt för Östersjön. Se vidare faktablad nr 16.
- **Naturvårdsverket 3:** att utreda hur tillgänglighet och sökbarhet hos befintlig information gällande farliga ämnen i sediment kan samordnas och ökas. Se vidare faktablad nr 17.
- **Naturvårdsverket 4:** Naturvårdsverket och Transportstyrelsen behöver i samverkan undersöka förekomsten av tributyltenn (TBT) och dess nedbrytningsprodukter i hamnar och i havsmiljön i övrigt, samt se till att bakomliggande orsaker till förekomster utreds. Vidare behöver översyn av befintliga styrmedel och möjlighet till ytterligare reglering utredas i syfte för att förhindra spridning av TBT från fartyg och hamnar till havsmiljön. Med utgångspunkt från ovan behöver behovet av nationell vägledning identifieras för att öka åtgärdstakten. Se vidare faktablad nr 18.
- **Naturvårdsverket 5:** att identifiera de ämnen som kan förekomma i utgående vatten från avloppsreningsverk i sådana halter att de riskerar att påverka havsmiljön negativt samt utifrån resultaten utreda behov av utsläppskrav. Vidare behöver Naturvårdsverket ta fram vägledning riktad till provnings- och tillsynsmyndigheter gällande bedömning av risker för påverkan och effekter samt behov av åtgärder i syfte att reducera utsläppen av farliga ämnen från avloppsreningsverk. Se vidare faktablad nr 19.

Åtgärder gällande marint avfall:

- **Naturvårdsverket 6:** att bedriva strategiskt arbete genom inkludering av marint skräp i relevanta avfallsplaner och program inklusive de kommunala avfallsplanerna, där avfallshanteringens betydelse för uppkomst av marint skräp belyses. Materialströmmar av plast behöver prioriteras och styrmedel utredas i syfte att minska förekomsten av plastföremål som skräp i den marina miljön. Se vidare faktablad nr 23.

Åtgärder som behöver genomföras av Transportstyrelsen:

Åtgärder gällande farliga ämnen:

- **Transportstyrelsen 1:** Naturvårdsverket och Transportstyrelsen behöver i samverkan undersöka förekomsten av tributyltenn (TBT) och dess nedbrytningsprodukter i hamnar och i havsmiljön i övrigt, samt se till att bakomliggande orsaker till förekomster utreds. Vidare behöver översyn av befintliga styrmedel och möjlighet till ytterligare reglering utredas i syfte för att förhindra spridning av TBT från fartyg och hamnar till havsmiljön. Med utgångspunkt från ovan behöver behovet av nationell vägledning identifieras för att öka åtgärdstakten. Se vidare faktablad nr 18.

Åtgärder som behöver genomföras av Länsstyrelsen:

Åtgärder gällande fiskar och skaldjur som påverkas av fiske

- **Länsstyrelserna 1:** att bistå Havs- och vattenmyndigheten i att utreda var ytterligare fredningsområden bör införas i kustområdena. Gäller kustlänsstyrelser. Se vidare faktablad nr 8.

Åtgärder gällande marina skyddade områden:

- **Länsstyrelserna 2:** att utifrån riktlinjer och kriterier framtagna i Havs- och vattenmyndighetens nationella plan för marint områdesskydd inrätta nya marina skyddade områden i tillräcklig geografisk omfattning med lämpliga förvaltningsåtgärder för att de nya områdena ska kunna hjälpa till att nå god miljö status enligt havsmiljöförordningen. Se vidare faktablad nr 28.
- **Länsstyrelserna 3:** att införa förvaltningsåtgärder i marina skyddade områden (befintliga/nya, där sådana inte finns idag). Se vidare faktablad nr 29.

Åtgärder gällande restaurering

- **Länsstyrelsen 4:** att i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten och berörda kommuner genomföra restaureringsåtgärder för ålgräs i Västerhavet. Se vidare faktablad nr 32.

Åtgärder som behöver genomföras av kommunerna:

Åtgärder gällande marint avfall:

- **Kommunerna 1:** att vid revidering av de kommunala avfallsplanerna identifiera och belysa hur avfallshanteringen kan bidra till att minska uppkomsten av marint skräp samt sätta upp målsättningar för ett sådant arbete. Se vidare faktablad nr 24.

Tabell 1. Överblick över åtgärdsförslagen och vilka myndigheter som berörs.

Ansvarig myndighet, åtgärd	Medverkande myndigheter	Faktablad
Havs- och vattenmyndigheten 1		Nr 1
Havs- och vattenmyndigheten 2		Nr 2
Havs- och vattenmyndigheten 3		Nr 3
Havs- och vattenmyndigheten 4		Nr 5
Havs- och vattenmyndigheten 5		Nr 6
Havs- och vattenmyndigheten 6		Nr 7
Havs- och vattenmyndigheten 7	Kustlänsstyrelserna	Nr 8
Havs- och vattenmyndigheten 8	Kustlänsstyrelserna	Nr 9
Havs- och vattenmyndigheten 9		Nr 10
Havs- och vattenmyndigheten 10		Nr 11
Havs- och vattenmyndigheten 11	Naturvårdsverket	Nr 14
Havs- och vattenmyndigheten 12		Nr 20

Havs- och vattenmyndigheten 13	Naturvårdsverket	Nr 21
Havs- och vattenmyndigheten 14		Nr 22
Havs- och vattenmyndigheten 15	Naturvårdsverket, Länsstyrelserna, Kustlänsstyrelsen	Nr 25
Havs- och vattenmyndigheten 16	Kustlänsstyrelserna	Nr 26
Havs- och vattenmyndigheten 17	Länsstyrelserna	Nr 27
Havs- och vattenmyndigheten 18	Länsstyrelserna, Naturvårdsverket, Riksantikvarie- ämbetet	Nr 30
Havs- och vattenmyndigheten 19	Länsstyrelserna	Nr 31
Boverket 1	Havs- och vattenmyndigheten	Nr 15
Jordbruksverket 1		Nr 12
Jordbruksverket 2		Nr 13
Naturvårdsverket 1	Sjöfartsverket, Transportstyrelsen, Havs- och vatten- myndigheten	Nr 4
Naturvårdsverket 2	Berörda tillsynsmyndigheter, Sveriges geologiska undersökning och Statens geotekniska institut	Nr 16
Naturvårdsverket 3	Sveriges geologiska undersökning, Statens geotek- niska institut, Havs- och vattenmyndigheten, länsstyre- lserna, kommuner och Generalläkaren	Nr 17
Naturvårdsverket 4	Transportstyrelsen, Sjöfartsverket, Havs- och vatten- myndigheten, länsstyrelser och kommuner	Nr 18
Naturvårdsverket 5	Havs- och vattenmyndigheten, Läkemedelsverket, Kemikalieinspektionen, länsstyrelser och kommuner	Nr 19
Naturvårdsverket 6		Nr 23
Transportstyrelsen 1	Naturvårdsverket, Sjöfartsverket, Havs- och vatten- myndigheten, länsstyrelser och kommuner	Nr 18
Länsstyrelserna 1	Havs- och vattenmyndigheten	Nr 8
Länsstyrelserna 2		Nr 28
Länsstyrelserna 3		Nr 29
Länsstyrelserna 4	Havs- och vattenmyndigheten, berörda kommuner	Nr 32
Kommunerna 1		Nr 24
Myndigheter och kommuner 1		Nr 33